

CSENDER LEVENTE

Geréb tiszteletes

Nagy az én bűnöm, mondta Geréb tiszteletes magában, miközben ünneplőbe öltözve beült a padba a hívek közé. Nagy fekete kabátot viselt a hideg templomban, ahol fűteni soha nem lehetett. Hosszú évek cigarettázásától rekedt hangján köhintett egyet. Az egész gyülekezet őt nézte. Abban a pillanatban lépett be a domonkosi kolléga, aki Geréb helyett tartotta az istentiszteletet. Ilyen még nem fordult elő lelkésszel Ópatak történetében. A hívek nem tudtak úgy nézni rá, mint maguk közül valóra, hiába ült be közéjük, mégiscsak ő volt a tiszteletes, ha gyarló is. A férfiak padjában ült, a nőekkel szemben. A leendő konfirmáló lányokra merőlegesen, ahogy ez évszázadok óta szokás. A lányok is részvétellel néztek Geréb tiszteletesre. Még maradt némi remény, hogy nem bocsátják el, de egyre inkább úgy festett, hogy a presbitérium leszavazza. Ha kis többséggel is, de leszavazza. És akkor följebb kerül az ügye, s ha ott is elítélik, új gyülekezet után kell néznie. A nehezen pedig már túl volt. Megkopaszodott, a maradék haja ősz lett, felesége is visszament hozzá. Ott ült vele szemben Kamilla néni, és őt nézte, a gyarló férjet, hogy mit kellett mellette megérnie. Geréb tiszteletes felállt, és a hívekkel együtt énekelt a *Református énekeskönyv* második énekét Károli veretes nyelvén. Mély, dohánykarcos hangja csak vezető szólam lett a férfikarban. Szelíd arccal énekelt, mondom, a nehezen már túl volt.

Pár nappal azelőtt jött ki az elvonóról, a katolikusok befogadták Magyarországon, kigyógyították. Nagy kínszenvedés volt, hiányzott nagyon a kopjafás temetőkertben termett jó batulból és jonatánból főtt pálinka, de legyőzte önmagát. Az Isten most adott neki erőt, hogy ne emelje szájához a poharat, vajon miért nem adott korábban, hogy ne járjon el azokhoz a nőkhöz, vagy legalább ne hintóval, ahogy beszéltek, és a fa árát, amit az egyház erdejéből kitermeltek a hittanterem építésére, ne másra költse, hanem arra, amire szánva volt.

Geréb fölment istentisztelet után a toronyba, nem akart a hívekkel szóba elegyedni a fallal körülvett templomkertben. Máskor a kijáratnál volt mindenkihez pár kedves szava, de most nem, nem volt abban a helyzetben. Kaptatott felfelé az évszázados vastag

lépcsőfokokon, míg föl nem ért a harangokhoz. Közben utat engedett a lefelé tartó Kaszás Bandinak, a harangozónak, aki mindig kiállt érte, de most kisebbségben maradt. Nem szóltak egymáshoz. Geréb tiszteletes fölért a harangokhoz a tornácra, ahonnan körbe ki lehetett látni. Átnézett a Bitó-hegyre, át a Káldosi tó felé is, a nagy erdőre, az egyház erdejére, amelyet kinézett magának a tanító, aki a kocsmáros is volt egyben, és aki kezdeményezte, hogy hozzanak létre egy társaságot, amely a visszakapott egyházi erdőket kezeli. Ismerte régóta Geréb tiszteletes a tanítót. A tanító nem járt templomba, a tiszteletes nem járt kocsmába, és így megvoltak egymás mellett, de tudta Geréb tiszteletes, hogy a tanító és kocsmáros kezén nem lesz jó helyen az erdő. Éppen ezért ő nem egyezett bele a társaságba, sőt hallani se akart róla, hogy a tanító alapítson társaságot. Ha valaki más akarja, talán, de a tanítóval nem egyezkedett. Akkor kezdett a tanító szervezkedni, hogy elmozdítsák a tiszteletest. Fegyelmi eljárást indítottak ellene a korábbi tetteiért, és hát találtak fogást rajta bőven.

Följebb került az ügy, összeült az egyházi bíróság, elmarasztalták Geréb tiszteletest. Mennie kellett. Helyét a püspök fia vette át. A következő vasárnap már ő vezette a liturgiát. Konfirmálás is volt, ott volt a püspök is, az új tiszteletes apja. A konfirmáló gyerekek kézzel varrott falvédőt ajándékoztak a püspök fiának, amelyre rávarrták a nevüket meg az évszámot, körben tulipánokkal díszítették, ahogy az ott szokás, de Geréb tiszteletes neve volt mindegyik varrottason. A falvédőt már nem volt, aki átvegye, mert addigra Geréb tiszteletes és Kamilla néni bepakolt a szürke Daciába, és elindultak Sárszögön át a kapaszkodón felfelé.

A domb tetején még megállt Geréb tiszteletes, kiszállt az autóból, és nézte a falut, a falu fölé magasodó ópataki zsindeyes templomot a négy fiatoronnyal. Készen voltak a fejében a tervek a templom újrakészítésére, a hittanterem megépítésére, a pavilon felújítására, ahol egy híres poéta megpihent, és megírta az *Ópataki elégiát*. Az újjáépítés ideje következett volna, de Geréb tiszteletes elkésett. Nem bocsátottak meg neki, pedig milyen fájdalmas volt az újjászületés. Az érdekek. Igen. Ha egyszer bűnbe esett az ember, bűnét bármikor a fejére olvashatják.

Kellett a társaságnak a fa, és állítólag a püspök fiának a hely. Belenyugodott Geréb tiszteletes mindenbe ott a domb tetején. Ha menni kell, hát menni kell. A pásztor új nyáját keres. Aztán mondani kezdte félhangosan magának: „Én itthagynom ezt a szegény ha-

tárt, / Isten megáldjon, hajnalos falucska. / Szálljon áldás a vén parókiára / s akiből ittam, rád is, régi kút: / kinek e földet itt kell hagyni máma, / sirassátok meg a bolond fiút.” Aztán visszaült a Daciába, és tovább-

indultak Kamilla nénivel, mert várta őket egy maroknyi gyülekezet valahol a hegyeken túl, akik már régóta lelkész nélkül voltak. Várták, hogy lelkészük legyen, várták az új embert.

PAYER IMRE

A fecskék és a kőbárány

*Mint kamikazék, zúdulnak a fecskék
az utcáról az óvó kapualjba,
így fut a kőbárány, hátracsavarja
fejét, figyel, tekintetek rejtsék
az ódon templomfalon,
figyeli sebét és az üldözőit,
a mozdulatlan rohanásba von
látásokat, tekintetmorajba sző itt
és most időket visszasugározva
– zúgó csapatban űrült madarak –
újra visszaosztja
őket a térre, s ami megmarad...*

*Mi maradt még? Ugyan... Mi vár más?
A világtalan téren a kiáltás.*

A fehér sáv

*Várom villogó vonalon,
a Teremtésbe lessek, ha van Isten.
De ez nem az a keskeny sáv,
ahonnan feltárulna. Egy másik
közegben vagyok, szűk belátásban.
Feszítő-fehér fázisban,
mikor kilépek, menekülök.
Némán villog, mint adáshibás képernyő.*